

ადგილობრივი თვითმმართველობის ევროპული ქარტიის დამატებითი ოქმი ადგილობრივი ხელისუფლების საქმიანობაში მონაწილეობის მიღების უფლების თაობაზე

პრეამბულა

ევროპის საბჭოს წევრი სახელმწიფოები, რომლებიც წარმოადგენენ წინამდებარე ადგილობრივი თვითმმართველობის ევროპული ქარტიის დამატებითი ოქმის ადგილობრივი ხელისუფლების საქმიანობაში მონაწილეობის მიღების უფლების თაობაზე (შემდგომში წოდებული, როგორც „ქარტია“, ETS № 122), ხელმომწერებს,

იმის გათვალისწინებით, რომ ევროპის საბჭოს მიზანს წარმოადგენს მის წევრებს შორის მაქსიმალური ერთობის მიღწევა იმ მიზნით, რომ უზრუნველყოს იმ იდეალებისა და პრინციპების დაცვა და რეალიზაცია, რომელიც მათი საერთო მონაპოვარია;

იმის გათვალისწინებით, რომ საზოგადოებრივ საქმიანობაში მონაწილეობის უფლება წარმოადგენს ერთ-ერთ დემოკრატიულ პრინციპს, რომელსაც ევროპის საბჭოს ყველა წევრი სახელმწიფო იზიარებს;

იმის გათვალისწინებით, რომ წევრი სახელმწიფოების ევოლუციამ აჩვენა, რომ ადგილობრივი თვითმმართველობისათვის ეს წარმოადგენს უპირატესი მნიშვნელობის მქონე პრინციპს;

იმის გათვალისწინებით, რომ მიზანშეწონილი იქნება თუ ქარტიას დაემატება დებულებები, რომლებიც უზრუნველყოფს ადგილობრივი ხელისუფლების საქმიანობაში მონაწილეობის უფლების გარანტიას;

იმის ფაქტის მხედველობაში მიღებით, რომ ევროპის საბჭოს კონვენცია ოფიციალურ დოკუმენტებზე წვდომის შესახებ მიღებული იქნა 2008 წლის 27 ნოემბერს მინისტრთა კომიტეტის მიერ;

აგრეთვე იმის გათვალისწინებით, რომ დეკლარაცია და სამოქმედო გეგმა, რომლებიც მიღებული იქნა ევროპის საბჭოს სახელმწიფოთა ხელმძღვანელებისა და მთავრობების მე-3 სამიტზე (ვარშავა, 2005 წლის 16-17 მაისი),

შეთანხმდნენ შემდეგზე:

მუხლი 1 - ადგილობრივი ხელისუფლების საქმიანობაში მონაწილეობის მიღების უფლება

1. მონაწილე სახელმწიფოები ვალდებული არიან უზრუნველყონ მათ იურისდიქციაში შემავალი ყველა პირის ადგილობრივი ხელისუფლების საქმიანობაში მონაწილეობის მიღების უფლება.
2. ადგილობრივი ხელისუფლების საქმიანობაში მონაწილეობის მიღების უფლება გულისხმობს ადგილობრივი ხელისუფლების ძალაუფლებისა და ვალდებულებების განსაზღვრას და მათ გამოყენებაზე ზემოქმედების მოხდენას.
3. კანონმა შესაბამისი ინსტრუმენტების საშუალებით ხელი უნდა შეუწყოს აღნიშნული უფლების განხორციელებას. იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი აქვს პირის ან ჯგუფის უსამართლო დისკრიმინაციას, კანონს უნდა შეეძლოს კონკრეტული ღონისძიებების გატარება სხვადასხვა ვითარების ან პირთა კატეგორიისათვის. მხარის კონსტიტუციური და/ან საერთაშორისო ვალდებულებებიდან გამომდინარე, კანონს, კერძოდ, შეუძლია ისეთი ღონისძიებების უზრუნველყოფა, რომელიც გავრცელდება კონკრეტულად მხოლოდ ამომრჩეველზე.
- 4.1. კანონის თანახმად თითოეული მხარე აღიარებს ყველა თანამემამულის უფლებას მონაწილეობა მიიღოს საბჭოს წევრების ან ადგილობრივი ხელისუფლების ასამბლეის არჩევნებში, როგორც ამომრჩეველმა ან როგორც კანდიდატმა, საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

4.2. კანონი ასევე აღიარებს სხვა პირთა მონაწილეობის უფლებას იმ შემთხვევაში, როდესაც მხარე, საკუთარი კონსტიტუციური წყობიდან გამომდინარე, მიიღებს ასეთ გადაწყვეტილებას ან თუ ეს შეესაბამება მხარის საერთაშორისო სამართლებრივ ვალდებულებას.

5.1. ადგილობრივი ხელისუფლების საქმიანობაში მონაწილეობის უფლების გამოყენების ნორმებს, პირობებსა თუ შეზღუდვებს განსაზღვრავს კანონი, რომელიც მხარის საერთაშორისო სამართლებრივ ვალდებულებებთან შესაბამისობაში უნდა იყოს.

5.2. კანონმა უნდა დაადგინოს ისეთი ნორმები, პირობები და შეზღუდვები, რომლებიც პირის მონაწილეობის უფლების გამოყენების შემთხვევაში საფრთხის წინაშე არ დააყენებს ადგილობრივი ხელისუფლების ძალაუფლებისა და პასუხისმგებლობების ეთიკურ ერთიანობასა და გამჭვირვალობას.

5.3. ნებისმიერი სხვა ნორმა, პირობა ან შეზღუდვა აუცილებელია ეფექტიანი პოლიტიკური დემოკრატიის განხორციელებისათვის, დემოკრატიულ საზოგადოებაში საზოგადოებრივი უსაფრთხოების შესანარჩუნებლად ან იმისათვის, რომ მხარემ დააკმაყოფილოს მასზე დაკისრებული საერთაშორისო სამართლებრივი ვალდებულებების მოთხოვნილებები.

მუხლი 2 - მონაწილეობის უფლების უზრუნველსაყოფად ღონისძიებების გატარება

1. მხარეები ვალდებული არიან გაატარონ ისეთი ზომები, რომლებიც ადგილობრივი ხელისუფლების საქმიანობაში მონაწილეობის მიღების უფლებას აამოქმედებს.

2. მონაწილეობის მიღების უფლების გამოყენებისათვის საჭირო ზომები უნდა ითვალისწინებდეს შემდეგს:

i. ადგილობრივ ხელისუფლებას უნდა მიენიჭოს ძალაუფლება აამოქმედოს, განამტკიცოს და ხელი შეუწყოს მონაწილეობის მიღების უფლების გამოყენებას, როგორც ეს განსაზღვრულია წინამდებარე ოქმში;

ii. უზრუნველყოს შემდეგი:

ა. ისეთი პროცედურების შემოღება, რომელიც ჩართავს ადამიანებს საკონსულტაციო პროცესებში, ადგილობრივ რეფერენდუმებსა და პეტიციებში. იმ შემთხვევაში, თუ ადგილობრივ ხელისუფლებაში ბევრი მოქალაქე შედის და/ან მოიცავს ვრცელ გეოგრაფიულ არეალს, მათი ჩართვა მათთან შედარებით ახლო დონეზე უნდა მოხდეს;

ბ. ისეთი პროცედურების დანერგვა, რომლებიც მხარის კონსტიტუციური წესრიგისა და საერთაშორისო სამართლებრივი ვალდებულების შესაბამისად უზრუნველყოფს ადგილობრივი ხელისუფლების ოფიციალურ დოკუმენტებთან წვდომას;

გ. ისეთი ზომების გატარება, რომლებიც დააკმაყოფილებს იმ პირთა ყველა კატეგორიის საჭიროებებს, რომელთა მონაწილეობას კონკრეტული დაბრკოლება ემუქრება; და

დ. ისეთი მექანიზმებისა და პროცედურების შემოღება, რომლებიც უზრუნველყოფს იმ საჩივრებსა და წინადადებებზე რეაგირებას, რომლებიც ეხება ადგილობრივი ხელისუფლებისა და ადგილობრივი საზოგადოებრივი სამსახურების ფუნქციონირებას;

iii. ხელი შეუწყოს საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენებას მონაწილეობის უფლების განმტკიცებისა და გამოყენებისათვის, როგორც ეს ჩამოყალიბებულია წინამდებარე ოქმში.

3. პროცედურები, ღონისძიებები და მექანიზმები შეიძლება განსხვავდებოდეს სხვადასხვა ტიპის ადგილობრივი ხელისუფლებისათვის მათი სიდიდიდან და კომპეტენციებიდან გამომდინარე.

4. დაგეგმვისა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში, რომელიც ეხება ადგილობრივი ხელისუფლების საქმიანობაში მონაწილეობის მიღების უფლების გამოყენებას, კონსულტაციები

ადგილობრივ ხელისუფლებასთან შეძლებისდაგვარად დროულად და სათანადო დონეზე უნდა ჩატარდეს.

მუხლი 3 - ადგილობრივი ხელისუფლება, რომელზედაც ვრცელდება ოქმი

წინამდებარე ოქმი ვრცელდება მხარის ტერიტორიის ფარგლებში მდებარე ყველა კატეგორიის ადგილობრივ ხელისუფლებაზე. თუმცა ყველა სახელმწიფოს, რატიფიცირების, აღიარებისა და მოწონების ინსტრუმენტის ამოქმედებისას, შეუძლია დააკონკრეტოს, თუ ადგილობრივი ან რეგიონული ხელისუფლების რომელ კატეგორიაზე სურს მას ამ ოქმის გავრცელება ან რომელ კატეგორიებს ამოიღებს მისი მოქმედების არეალიდან. ოქმი ასევე შეიძლება გავრცელდეს ადგილობრივი და რეგიონული ხელისუფლების სხვა კატეგორიებზეც, თუმცა ამის შესახებ შეტყობინება ევროპის საბჭოს გენერალურ მდივანს წინასწარ უნდა გაეგზავნოს.

მუხლი 4 - ტერიტორიული გავრცელება

1. ყველა სახელმწიფოს შეუძლია დააკონკრეტოს, თუ რა ტერიტორიაზე ან ტერიტორიებზე ვრცელდება წინამდებარე ოქმი ამ დოკუმენტზე ხელმოწერისას ან რატიფიცირების, აღიარებისა და მოწონების ინსტრუმენტის ამოქმედებისას.

2. ევროპის საბჭოს გენერალური მდივნის სახელზე განცხადების საფუძველზე ყველა მხარეს შეუძლია ნებისმიერ დროს, მოგვიანებით განავრცოს წინამდებარე ოქმის მოქმედება ნებისმიერ სხვა ტერიტორიაზე, რომელიც მითითებული იქნება განცხადებაში. ამგვარ შემთხვევაში ოქმი ამოქმედდება თვის პირველი რიცხვიდან მას შემდეგ რაც ამოიწურება გენერალური მდივნის მიერ განცხადების მიღების თარიღიდან სამთვიანი ვადა.

3. ნებისმიერი განცხადება, რომელზეც საუბარი იყო წინა ორ პუნქტში და რომელიც შეეხება განცხადებაში დაკონკრეტებულ ტერიტორიას, შეიძლება გამოთხოვილი იქნას ევროპის საბჭოს გენერალური მდივნის შეტყობინების საფუძველზე. განცხადების გამოთხოვა ძალაში შედის თვის პირველი რიცხვიდან მას შემდეგ, რაც ამოიწურება გენერალური მდივნის მიერ შეტყობინების მიღების თარიღიდან ექვსთვიანი ვადა.

მუხლი 5 - ხელმოწერა და ძალაში შესვლა

1. წინამდებარე ოქმი უნდა გაიხსნას ევროპის საბჭოს წევრი სახელმწიფოებისათვის, რომლებიც ამავე დროს წარმოადგენენ ქარტიის ხელმომწერ მხარეებს, ხელმოსაწერად. მან უნდა გაიაროს რატიფიცირება, აღიარება და მოწონება. ევროპის საბჭოს წევრ სახელმწიფოს შეუძლია რატიფიცირება არ მოახდინოს, არ მიიღოს ან არ აღიაროს ოქმი, თუ მას ამავედროულად ან უფრო ადრე ქარტიის რატიფიცირება არ მოუხდენია, არ მიუღია ან არ უღიარებია. რატიფიცირების, მიღების ან აღიარების ინსტრუმენტების შეთანხმება უნდა მოხდეს ევროპის საბჭოს გენერალურ მდივანთან.

2. წინამდებარე ოქმი კანონიერ ძალაში შედის თვის პირველი რიცხვიდან მას შემდეგ, რაც ამოიწურება ევროპის საბჭოს რვა წევრი სახელმწიფოს მიერ თანხმობის განცხადების სამთვიანი ვადა იმის თაობაზე, რომ პირველი პუნქტით გათვალისწინებული პირობების შესაბამისად ისინი მიერთებული არიან ოქმთან.

3. იმ წევრი სახელმწიფოებისათვის, რომლებიც შესაბამისად თანხმობას განაცხადებენ ოქმზე მიერთებასთან დაკავშირებით, ოქმი ძალაში შევა თვის პირველი რიცხვიდან მას შემდეგ, რაც ამოიწურება რატიფიცირების, მიღებისა და მოწონების ინსტრუმენტის მიღების თარიღიდან სამთვიანი ვადა.

მუხლი 6 - დენონსაცია

1. ნებისმიერ მხარეს ნებისმიერ დროს შეუძლია დენონსაცია გაუკეთოს ოქმს, რისთვისაც მან წერილობით უნდა მიმართოს ევროპის საბჭოს გენერალურ მდივანს.
2. დენონსაცია ძალაში შედის თვის პირველი რიცხვიდან მას შემდეგ, რაც ამოიწურება გენერალური მდივნის მიერ განცხადების მიღების თარიღიდან ექვსთვიანი ვადა.

მუხლი 7 - შეტყობინებები

ევროპის საბჭოს გენერალური მდივანი ვალდებულია შეატყობინოს ევროპის საბჭოს წევრ სახელმწიფოებს:

- ა. ხელმოწერის;
- ბ. რატიფიცირების, მიღების ან მოწონების ნებისმიერი ინსტრუმენტის ამოქმედების;
- გ. მე-5 მუხლის შესაბამისად წინამდებარე ოქმის კანონიერ ძალაში შესვლის;
- დ. მე-3 მუხლით გათვალისწინებული დებულებებით სარგებლობის შეტყობინების;
- ე. წინამდებარე ოქმთან დაკავშირებით მიღებული ნებისმიერი სხვა აქტის, შეტყობინების ან კომუნიკაციის შესახებ.

ყოველივე აღნიშნულის დასტურად, შესაბამისი უფლებამოსილებით აღჭურვილმა ქვემოთ ხელმომწერებმა ხელი მოაწერეს წინამდებარე ოქმს.

ხელი მოეწერა 2009 წლის 16 ნოემბერს, უტრეხტში. დოკუმენტი შესრულებულია ინგლისურ და ფრანგულ ენებზე; ორივე ტექსტს გააჩნია თანაბარი ძალა; მომზადებულია ერთ ეგზემპლარად, რომელიც გადაეცემა ევროპის საბჭოს არქივს. ევროპის საბჭოს გენერალური მდივანი ვალდებულია დამტკიცებული ასლი გადასცეს ევროპის საბჭოს ყველა წევრ სახელმწიფოს.

